

Turvallisuuskulttuuria Levin hiihtokeskuksessa

Alexi Latvala, projektisuunnittelija, Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti, Lapin ammattikorkeakoulu

Heikki Saarensalmi, turvallisuuspäällikkö, Oy Levi Ski Resort LTD

asiasanat: turvallisuuskulttuuri, työturvallisuus, hiihtokeskukset

Levillä on tehty systemaattista työtä turvallisuuden kehittämiseksi jo useamman vuoden ajan ja nyt viimeiset pari vuotta uuden turvallisuuspäällikön johdolla. Laajemmat resurssit, henkilökunnan osallistaminen ja osallistuminen sekä yhteistyön laajentaminen sidosryhmien kanssa ovat olleet avainasemassa turvallisuuskulttuurin kehittymiseen Levin hiihtokeskuksessa.

Hiihtokeskuksen turvallisuudesta puhuttaessa tulee helposti mieleen rinteiden turvallisuus sekä erilaiset asiakkaille sattuneet onnettomuudet. Levin hiihtokeskus on kuitenkin myös monipuolinen ja ympärivuotinen työpaikka noin 65 vakituiselle työntekijälle. Sesonkina henkilökunnan määrä kasvaa noin 200 henkilöön, jolloin työturvallisuuden rooli eri työpisteillä korostuu entisestään. Moni turisti ei varmaankaan ymmärrä, etteivät ne rinteet yön aikana itsestään tasoitu turvallisiksi tai kyltit ja opasteet puhdistu lumesta aamuisin kukonlaulun aikaan. Rinteitä ajetaan sulkemisajan jälkeen 4–5 henkilön ja koneen voimin aamuyöntunteihin saakka, kunnes jo ensimmäiset huoltomiehet saapuvat puhdistamaan kylttejä kuurasta ja pystyttämään turvaverkkoja. Kuumimpana sesonkina hiihtokeskuksessa on joku töissä lähes ympäri vuorokauden, olosuhteista riippumatta.

Työturvallisuuden osalta merkittävimmät riskit ovat vaihtuvissa ja vaativissa olosuhteissa, epäsäännöllisissä työajoissa, korkeanpaikan työskentelyssä sekä erilaisissa koneissa ja laitteissa. Myöskään asiakaspalvelun turvallisuutta ei sovi unohtaa. Vaikka asiakkaat ovat usein leppoisalla tuulella, niin valitettavasti myös uhkaavia henkilöitä kohdataan aina välillä.

Henkilökunta tiedostaa työnsä vaarat hyvin ja he osaavat toimia sen mukaan ennakoivasti, vastuullisesti ja toisistaan huolehtien. Yleisimmät työtapaturmat ovat niin sanotusti lajiin kuuluvia pieniä nyrjähdyksiä ja venähdyksiä, vakavampia työtapaturmia ei ole sattunut. Työntekijöiltä kuuleekin, että puitteet ja työvälineet ovat kunnossa ja on täysin itsestä kiinni sattuuko tapaturmia vai ei.

Vielä muutama vuosi sitten erilaisten suojavälineiden kuten kypärän ja valjaiden käyttö ei ollut niin yleistä työntekijöiden keskuudessa ja se saatettiin kokea jopa hieman nolona. Henkilökunnan suhtautuminen työturvallisuuteen on muuttunut ratkaisevasti myönteisemmäksi viimeisen kahden vuoden kuluessa ja nykyään suojavälineet ovat olennainen ja luonnollinen osa työskentelyä. Suojainten laatuun on panostettu ja nykyiset suojavälineet ovat keveitä ja miellyttäviä käyttää. Osalla henkilökunnasta suojavälineet ovat henkilökohtaisia ja se on myös ollut myös edistämässä niiden käyttöä. Hiihtokeskus on antanut riittävästi aikaa ja resursseja turvallisuuteen ja tällä panostuksella on saatu aikaan keskusteleva sekä turvallisuudesta positiivisesti ajatteleva työyhteisö. Henkilökunta pyrkii kaikessa työskentelyssä omatoimisesti huomioimaan työn vaatimukset, työhön sisältyvät riskit sekä niiden ennaltaehkäisemisen.

Turvallisuus on tullut osaksi jokapäiväisiä kahvipöytäkeskusteluita ja erilaisia kehittämisideoita nousee esille säännöllisesti. Turvallisuuspäällikön läsnäolo eri osastoilla on ollut hyvä vauhdittaja näille keskusteluille ja madaltanut kynnystä uusille aloitteille. Lähtökohtana on ollut, että henkilökunta on itse paras asiantuntija työnsä turvallisuuden kehittämiselle ja turvallisuuspäällikkö on toiminut näiden asioiden kokoajana ja eteenpäin viejänä. Säännölliset koulutukset pitävät myös hyvin keskustelua yllä henkilökunnan keskuudessa ja yhteisissä harjoituksissa ideoidaan porukalla parempia ja turvallisempia työtapoja.

Hiihtokeskuksen oma turvallisuustoiminta alkaa olla jo sillä tasolla, että tulevan talven harjoitus on tarkoitus toteuttaa yhteistyössä viranomaisten ja Ylläksen hiihtokeskusten kanssa. Tavoitteena on yhtenäistää toimintamalleja hissipelastuksessa sekä edistää valmiutta lähettää pelastusryhmä ja kalustoa myös viereiseen hiihtokeskukseen tilanteen niin vaatiessa. Tulevan sesongin ajan jatkuu myös yhteistyö Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin yliopiston kanssa työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden tutkimushankkeessa. Ulkopuolisen tutkimuksen tulokset ovat jo nyt tuoneet uutta näkökulmaa ja tuoreita ideoita työturvallisuuden kehittämiseen.

Antoisaa tulee olemaan myös tulosten vertailu kahden muun tutkimukseen osallistuvan hiihtokeskuksen Rukan ja Iso-Ylläksen kanssa.

Kuva 1. Hiihtokeskus ei nuku kesälläkään vaan ohjelmaa ja tekemistä on tarjolla ympärivuoden. Tälle kaudelle rakennettiin kaksi täyttä 18 väyläistä frisbeegolfrataa sekä kolmen korin harjoitusrata. Kuva: Heikki Saarensalmi

Kuva 2. Kesällä hisseille sekä lumetusjärjestelmille tehdään vuosihuoltoja ja rinteitä muokataan kaivinkoneella paremmiksi ja turvallisemmiksi. Kuva: Heikki Saarensalmi